

אט הערט די וואונדערליכע פאסידונג וואס האט פאסידט מיט'ן הייליגן אבן עזרא וואס עד אליין שרייבט:
 אין יאר ד' אלפים תתי"ט, ארום הצות, פרייטאג צונאכטס, פערצן טאג אין חודש טבת. איך אברהם הספרדי
 וואס רופט זיך אבן עזרא, בין געווען אין איינע פון די אינזל שטעט (אין לאנדאן), און איך - שלאפענדיג מיט אן
 איינגענעמע שלאף - זע איך אין הלום, ווי איינער - אין פארעם פון א מאן'ס פערזאן - שטייט פאר מיר, און
 עד האלט אין די האנט א פארמאכטן בריוו און זאגט מיר: נעם דעם בריוו וואס דער 'שבת' האט דער
 געשיקט! איך קני און איך ביק מיך פאר'ן אובערשטן, און איך דאנק און לויב אים אויף וואס עד האט מיר
 מכבד געווען מיט אזא כבוד, איך נעם דעם בריוו אין ביידע הענט, און מיינע הענט טריפן שמעקעדיגע
 בשמים (דאס איז ווי א משל, אז אפילו פון בלויז דאס אנדירן דעם בריוו גייט אן איינגענעמע הימלישע ריח).

איך לייך דורך דעם בריוו, עס איז מיר געווארן זיס ווי האניג!! אבער ליינענדיג די לעצטע פאר שורות האט
 זיך אנגעצינדן אין מיר א צארן אין הארץ, און מיין גשמה איז כמעט ארויס פון מיר, און איך פרעג דעם וואס
 שטייט קעגן איבער מיר: "וואס האב איך געזינדיגט? (אז דער שבת שרייבט מיר די לעצטע פאר שורות) ווייל (וויסן
 זאלסטו, אז) פון דעם טאג וואס איך ווייס דעם געערטן פארקטיגן באשעפער וואס האט מיר באשאפן און מיר
 געלעבנט זיינע מצוות, האב איך אלעמאל ליב געהאט דעם שבת! און נאך איידער דער שבת איז געקומען,
 בין איך ארויסגעגאנגען קעגן איר (מקבל שבת זיין) מיט'ן גאנצן הארץ, און אויך ווען זי איז אוועקגעגאנגען (מוצאי
 שבת) האב איך זי באגלייט מיט געזאנג און לידער, און ווער נאך - צווישן אלע אירע קנעכט - איז אזוי
 איבערגעגעבן ווי איך, און פארוואס האט זי מיר געשיקט דעם בריוו?"

ענטפערט דער שליח פונעם שבת: "עס איז איר (פאר'ן שבת קודש) דערציילט געווארן אז דינע תלמידים האבן
 געכטן אריינגעברענגט אין דיין הויז ביכער מיט געשריבענע פירושים אויף דער תורה, און דארט שטייט,
 צו מחלל שבת זיין (ח"ו)! דו זאלסט זיך אנגארטלען וועגן דעם כבוד פון שבת, מלחמה צו האלטן א תורה'דיגע
 מלחמה מיט די שונאים פון שבת, און זאלסט נישט דעספעקטירן קיין שום מענטש!"

איך האב מיך דערוועקט פון שלאף, און עס האט מיר זייער געקלאפט מיין הארץ, און איך בין זייער
 דערשראקן געווארן, כ'האב זיך גלייך געוואשן די הענט (ווי די הלכה איז ווען מ'שטייט אויף אינדערפרי), און איך נעם
 ארויס די ספרים צו די ליכטיגקייט פון די לבנה, און איך זע ווי דארט שטייט דער פשט פון (דעם פסוק אין פרשת
 בראשית) ויהי בקר, אז ווען עס איז געווארן אינדערפרי פונעם צווייטן טאג, הערשט דאן האט זיך געענדיגט
 די ערשטע טאג, ווייל די נאכט גייט נאכ'ן טאג, (קומט אויס לויט דעם, אז פרייטאג צו נאכטס געהער נאך צום פרייטאג, און
 הערשט זונטאג אינדערפרי ענדיגט זיך דער שבת), איך האב כמעט צוריסן מיינע מלבושים פון גרויס פארדרוס. אויך
 האב איך צוריסן דעם פירוש, ווייל איך האב געטראכט: בעסער צו מחלל זיין איין שבת (מיט'ן צורייסן) ווי
 איידער אידן וועלן זען אזא פשט, און דורכדעם וועלן זי חלילה מחלל שבת זיין, אויך וועלן מיר זיין צו שאנד
 און צו שפאט צווישן די פעלקער.

איך האב מיך איינגעהאלטן וועגן דעם כבוד פונעם שבת, אבער איך האב א נדר געטון, אז גלייך נאך שבת
 וועל איך מיך נישט לייגן שלאפן, ביז איך וועל שרייבן א לאנגען אויספירליכן בריוו צו ערקלערן דעם
 תורה'דיגן שבת'דיגן טאג (אז שבת פאנגט זיך אן פרייטאג צו נאכטס) און דערמיט אוועקנעמען א שטרויכלונג און א
 געץ (פון ח"ו מחלל שבת צו זיין אום פרייטאג צו נאכטס). דער וואס גלייבט (ח"ו אין) דעם (אפיקודס'ישן) פשט, זאל דער
 הייליגער באשעפער נעמען פון אים די נקמה פון שבת, און דער וואס ליינט הויך דעם פשט, זאל זיין צונג
 באהאפטן ווערן צו זיינע גומען (נישט צו קענען דערן מער). אויך דער שרייבער ואס שרייבט דעם (אפיקודס'ישן)
 פשט, זאל זיין האנט אפגעטריקנט ווערן, און זיין רעכטע אויג זאל פארטינקלט ווערן, און פאר אלע אידן
 (וואס לעדנען דעם אמת'ן פשט, און גלייבן אין די ווארהייט פון די ווערטער פון די הייליגע חכמים) זאל זיין (שטענדיג פאר זיי) ליכטיג
 און פרייליך!

- ניהון 'אגרת השבת' מבעל 'אני איריש תראם' -

הניהון מיוחס להרה"ק בעמסה"ק בת עין זי"ע - גראמען ע"י: הר"ר ישראל יוסף וועבער נ"ו

(1) איך דער שבת קודש, מ'טוט מיר אזוי שפען
איך בין דער קרוין פון אלע תורה געזעצן
און פון די הייליגע עשרת הדברות ווערטער
געשריבן געווארן בין איך דער פערטער

(1)

תורה צו לערנען מיר האבן די זכר'
און מיר דערקרייבן לויט אונזער זגיעה
אנדערשט אבער ווען דער הייליגער שבת גייט
הונדערט מאל בעסער דאס לערנען מ'פארשטייט

(1)

צווישן דער טאטע דער מלך מלכו'
און זיינע ליבע קינדערלעך געטרייע
בין איך דער צייכן, און אן אייביגער בינד
לדורי דורות פאר קינד'ס קינד

(2)

(2)

גאר מכבד דער שבת טוט זיין
טון זיינע אייגענע צרכים האלט דיך איין
זאלסט זיין געווארנט און זיך האלטן וואך
נישט טון בשום אופן קיין וואכעדיגע זאך

(2)

מיין הייליגער טאג איז אזוי אנערקענדיגט
די בריאה אין מיר האט דער בורא פארענדיגט
אזוי שטייט געשריבן דברים מפרשים
אין סדר בראשית די ערשטע פון די חמשים

(2)

(2)

ווי אויך דאס רעדן אנדערשט זיין זאל
פון דאס רעדן אין ימות החול
ידבר דבר אינעם פסוק עם שטייט
שבת קודש מען הייליגט די רייד

(2)

מן פון הימל איז אין מיין טאג נישט געקומען
דאס איז א צייכן און א סימן
פאר די גאנצע וועלט אלע מענטשן
אז דער בורא האט מיר געטון בענטשן

(3)

(3)

איך וועל דיר אפהיטן פון יעדע פּיין און צער
דאס קומט דיר מיט רעכט אלץ א באלוינונג און שכר
דו האסט אנאנץ לעבן מיר אפגעהיטן זייער
גאד פון יוגנט אן מיר געהאלטן טייער

(3)

איך בין א דערקוויקעניש מיט אזויפיל ווערד
פאר אלע אידן וואס לעבן אויף דער ערד
און אויך פאר דעיע וואס ריען אין די קברים
ווייל די גיהנום מ'פארשליסט די שערים

(3)

(3)

אבער יעצט ליידער אין דיין עלטער מ'געבונט
ס'איז געשען ביי דיר אן אומוילקנדיגער זינד
שרעקליכע ביכער מ'האט געברענגט אין דיין רשות
קעגן מיר שבת קודש, דארט פארשריבן איז

(3)

מענער און פרויען זיי פרייען זיך אין מיין טאג
נישטא קיין ארבעט נישטא קיין פלאג
סיי די אלטע און סיי יונגע לייט
יעדער איז פרייליך אין מיין געהויבענע צייט

(4)

(4)

אז פרייטאג צונאכטס, מ'זאל חלילה פארשווערן
ווייל פון טאג אנגעהויבן שבת איך רעכן
ר' אברהם וויאזוי קענסטו דאס פארשווייגן
און נישט טון א גדר און זיך וואגן

(4)

טרויער און עצבות עם טוט נישט עקזעסטירן
מיט אכלות מ'טוט זיך נישט פירן
יעדער איז אויפגעלייגט, הספדים מ'טאר נישט זאגן
אפילו אויף צדיקים מ'טוט נישט קלאגן

(4)

(4)

טארסט אויף קיין שום פאל נישט, זיי שולדיג בלייבן
גאר תיבה ומיד זאלסטו בריוון שרייבן
בריוון וואס ענהאלטן, די ריינע אמונה
און שיק זיי צו א יעדע אידישע שכונה

(4)

קנעכטן און דינסטן, אלע אן אויסנאם
די רוהיגקייט פון שבת זיי שמירן דעם טעם
די פעלקער וואס וואוינען אין די אידישע שטעט
קיין ארבעט פון זיי אום שבת נישט מ'בעט

(3)

(3)

דער ריכטיגער זמן, פון שבת לאז הערן
אז מ'זאל פון זיי נישט נאכגעשליעפט ווערן
זיי מפרסם פאר די וועלט, די אמת'ע מסורה
דאס איז יעצט פון דיר די רצון הבורא

(3)

אלע פארמעגנס וואס פאר'ן מענטש געהערט
בהמות אקסן אייזלען און פערד
דער פאסטעך אין די פעלדער טוט אויף זיי אויפפאסן
אפילו זיי טיען די גראזעלעך רייסן

(3)

(3)

דער הייליגער אבן עזרא בחלום הלילה
באקומען דעם בריוו הדברים האלה
אט די ווערטער, גאר הייליג, און לויטער ריין
געשריבן געווארן דורך שבת אליין

(3)

יעדער אידיש קינד ווען שבת קומט אריין
הייליגט דעם טאג און מאכט קדוש אויף זיין וויין
כאטש ער איז א גאנצע וואך פון מותרות שטארק נזר
דאך ווי א נזיר ה' איז-ער

(3)

אז מיר וועלן היטן דעם שבת בשורה
וועט זי אונז אויך היטן מיט די ריכטיגע שמירה
און דער טאטע וועט אונז באפרייען פונעם גלות ארוכה
ביום שפלו שבת ומנוחה!!

(3)